

In addition to the first point it is important to note that the mechanism of regulating employment of young people should have its own specifics, as related to the impact on behaviour, condition of the specific social groups – young people. The developed vertical organizational structure of regulation with the principle of subordination of the lower institutions to the higher level institutions limits the on-time resolution of issues at the local and regional level.

These institutions are deprived of effective feedback for consideration of the specific behaviour and regulated facility, leading to excessive bureaucratization, which is a significant obstacle to the effectiveness of work with young people.

In this case, it is appropriate to create an effective mechanism to regulate youth employment at the local and regional levels. It should be emphasized that regulatory impact should not spread to the “abstract objects” and should not be for quantitative indicators, and affect the social group to bring it according to the normative requirements.

In the first case the approach is based on violent regulating of young people behaviour, imposing its rules and external schemes, in the second case – the approach is based on the taking into account the natural needs of regulated facility, providing opportunities and conditions to meet the needs, stimulate desired behaviours and block, neutralize unwanted impacts. These two approaches derive from paradigms of violent and non-violent management.

Solution of social problems of young people should be realized using the logic of the object (the youth). The logic of this social group coincides with the logic of post-industrial or information society, the need for bright and creative personality development. Considering this fact, it is necessary to establish specialized services of youth employment, which are separate from the existing bureaucratic structures.

The article proved that the mechanism of regulating employment of young people should have its own specifics, as related to the impact on behaviour, condition-specific social groups - young people. Developed vertical organizational structure of regulation with the principle of subordination of the lower courts to the higher ones limits the timely resolution of issues at the local and regional levels. Thus, the author summarizes, these institutions are deprived of effective feedback for consideration and specific behaviours of a controlled object, which leads to excessive byurokratyzation, which is a significant obstacle to the effectiveness of work with young people.

Key words: *youth, employment, social policy, regulatory, employment policy, regulatory policy of youth employment.*

УДК 316:313.1

О. Ф. Піронкова

НЕЩИРІСТЬ НАСЕЛЕННЯ В КОНТЕКСТІ СОЦІАЛЬНИХ ВЗАЄМИН З ПСИХІЧНО ХВОРИМИ

У роботі досліджено існуючий у суспільстві модус приховування справжнього ставлення до психічно хворих як фактор, що гальмує позитивні перетворення у соціумі, спрямовані на соціалізацію та нівелювання стигматизації психічно хворих. Висвітлено масштаб та особливості приховування справжнього ставлення до психічно хворих у групі медичних працівників психіатричних лікарень України, розглянуто особливості впливу факту приховування справжнього ставлення до психічно

хворих на вербально-поведінкові практики та стигматизацію психічно хворих.

Ключові слова: соціальні практики, вербально-поведінкові практики, психічно хворі, медичний персонал, стигматизація.

У сучасному суспільстві набирає оберти тенденція до соціалізації психічно хворих через зменшення їх стигматизації. Подібного неможливо досягти без перелому соціальної думки у бік нівелювання ізоляційних та дискримінаційних соціальних практик та без впровадження альтернативних – інклюзивних технологій, які є засобом нівелювання негативних наслідків стигматизуючих практик [4–6].

Втім, існуюча у суспільстві вербально-поведінкова ригідність – загальмованість зміни застарілих практик унеможлиблює швидкі позитивні зміни у цьому напрямку.

Не останню роль в обумовленні вербально-поведінкової ригідності в соціумі щодо психічно хворих грає модус приховування власної справжньої думки щодо психічно хворих у бік декларування більш соціально прийнятної позиції із збереженням та впровадженням іншої – приховуваної форми взаємодії.

Слід зазначити, що, не дивлячись на диссонансність тематики, в спеціальній соціологічній літературі вона не знайшла належного відгуку; велика частина матеріалів щодо проблеми взаємин з психічно хворими дислокується суто в історико-публіцистичному, медико-прикладному або юридичному ареалах. Тим не менше, все частіше наближаючись до стику із соціологічними дисциплінами, вона обумовлює важливість підняття цього питання в суто соціологічному контексті [2–6].

В наших попередніх роботах ми порушували питання становлення вербально-поведінкових практик взаємини з психічно хворими, а також механізмів їх формування [1].

Метою дослідження стало дослідити масштаб та особливості існуючого у суспільстві модусу приховування справжнього ставлення до психічно хворих як фактору, що гальмує позитивні перетворення у соціумі, спрямовані на соціалізацію та нівелювання стигматизації психічно хворих.

Матеріали та методи дослідження. Було проведено соціологічне опитування і анкетування серед працівників психіатричних закладів України. В ньому прийняло участь 505 респондентів з середнім віком 41,6 років, серед яких 20,6 % – чоловіків, 79,4 % – жінок. За освітою респонденти розмежовувалися наступним чином: з вищою освітою – 21,6 % опитаних, середньо-спеціальною – 76,5 %, середньою – 1,9 %; за кваліфікаційним рівнем: лікарів – 16,9 %, медичних сестер – 76,8 %, молодшого медичного персоналу – 6,2 %. Жителі села – 5,8 %, селищ міського типу – 2,2 %, невеличких міст – 49,8 %, обласних центрів – 41,8 %, з них виростили в селі – 0,1 %, в селищах міського типу – 6,2 %, в невеличких містах – 44,9 %, в обласному центрі – 32,1 %.

Результати дослідження. Проведене дослідження продемонструвало існування практики приховування власного істинного ставлення до психічно хворих серед працівників психіатричних закладів, що є відзеркалюванням загально прийнятого в українському суспільстві модусу поведінки щодо психічно хворих.

Так, 11,7% респондентів зізналися, що завжди приховують своє справжнє ставлення до психічно хворих; 25,0% – частіше приховують, ніж виказують своє справжнє ставлення; 25,32% – частіше не приховують своє справжнє ставлення до психічно хворих, втім, допускають можливість його приховування; 29,0% респондентів стверджують, що ніколи не приховують своє справжнє ставлення до психічно хворих і відкрито демонструють його.

При цьому прослідковується цікава тенденція у поглядах медичних працівників

на об'єктивність ставлення до психічно хворих у контексті соціальної думки. Ті респонденти, що говорять про занадто хороше ставлення до психічно хворих у соціумі в цілому, вважають, що суспільство схильне не виказувати своє справжнє ставлення до психічно хворих людей; фактично, ці респонденти притримувалися думки, що вербально-деклароване позитивне ставлення соціуму до психічно хворих є оманливим і суперечить впроваджуваним поведінковим практикам щодо хворих. А от та частина респондентів, що вказує на прискіпливе та необ'єктивно-негативне ставлення до психічно хворих у соціумі, вважає, що їх співвітчизники не схильні приховувати своє справжнє відношення до психічно хворих; тобто, вербалізоване негативне ставлення до психічно хворих у соціумі корелює із поведінковими практиками соціуму у цілому.

Серед опитаних медичних працівників які вважають, що суспільство схильне скоріше не виказувати своє справжнє ставлення до психічно хворих, домінує думка про те, що психічне захворювання є невиліковним (58 % респондентів). Так як більша частина респондентів вказує на переважно негативний модус цього відношення, то практика приховування власних емоцій та ставлення до психічно хворих може маскувати існуючі у суспільстві проблеми щодо повноцінної реінтеграції психічно хворих у соціум.

Близько 57 % респондентів говорять про те, що практика приховування власного ставлення до психічно хворих не впливає на рівень вимог, що висуваються соціумом до цієї категорії населення, а 29 % опитуваних навіть говорять про те, що психічно хворі мають більше привілеїв та пільг у порівнянні зі здоровими. Серед респондентів, що вважають соціум відкритим і чесним у виявленні свого ставлення до психічно хворих, 35 % вважають, що вимоги до людей з психічною патологією є занадто суворими, 35 % їх колег дотримуються протилежної думки. Як видно з вищенаведеного розподілення думок, медичні працівники вказують на схильність соціуму ховати своє позитивне ставлення до психічно хворих і явно виявляти негативні тенденції.

Цікаво, що близько 40 % медичних працівників, що схильні вважати суспільство відкритим і чесним у вираженні свого ставлення до психічно хворих, вважають психічне захворювання результатом впливу таємничих чи містичних сил. У той час серед 78 % респондентів, що вважають людей схильними скоріше приховувати, аніж виказувати своє справжнє ставлення до психічно хворих, у більшості відповідей (60 %) домінує думка про те, що психічна патологія нічим не відрізняється від соматичної.

Цікавою також є тенденція серед медичних працівників, що говорять про схильність психічно здорових людей не виявляти свого справжнього ставлення до хворих на психічну патологію особистостей, вважати їх агресивними та соціально небезпечними. У той же час 40 % їх колег, що вказують на відкрите і чесне ставлення соціуму до психічно хворих, не вбачають закономірності щодо наявності психічної патології та скоєння соціально небезпечних вчинків.

Більшість опитуваних, що схильні використовувати у якості джерела отримання інформації про психічно хворих ЗМІ, спеціалізовану літературу та досвід безпосереднього спілкування з пацієнтами як на роботі, так і поза нею, вважають суспільство схильним приховувати своє справжнє ставлення до людей з психічною патологією.

Серед респондентів, що говорять про схильність психічно здорових людей приховувати своє справжнє ставлення до психічно хворих співгромадян, набагато більше відповідей (майже 55 %), що виявляють значно вищу настороженість у ставленні до зміни побутової поведінки психічно хворих у вигляді порушені правил співжиття. Їх колеги, що вважають суспільство відкритим та чесним у ставленні до людей з психічною патологією, не вважають порушення правил співжиття

обов'язковим симптомом загострення хвороби.

Більшість опитуваних, говорячи про ширість ставлення психічно здорових осіб до хворих людей, мали на увазі як захворювання невротичного, так і психотичного спектру. Хоча ці захворювання і мають зовсім різний вплив на зміни особистості та соціального життя, опитувані медичні працівники не роблять між ними зовсім ніякої різниці. Тобто, не важливо з якого приводу людина звертається до психіатра, стигматизація відбувається у будь-якому випадку.

Близько 81 % опитуваних медичних працівників вважають, що якби суспільство показувало своє справжнє ставлення до психічно хворих, то воно б відрізнялося від того, що сформоване у соціумі зараз у гіршу сторону. Респонденти говорять про те, що у суспільстві і на теперішній момент домінує негативне ставлення до психічно хворих, а якби кожен громадянин виказував своє справжнє відношення, то повноцінно ресоціалізувати психічно хворих стало б набагато важче.

Серед респондентів, що вважають ставлення здорових людей до психічно хворих незалежним від того, виказують вони своє справжнє почуття до них чи ні, значно більший процент відповідей про домінування у суспільстві нейтрального (66,7 %) дбайливого, заступницького (63 %) ставлення. Медичні працівники, які виказують думку про те, що люди ставилися б до психічно хворих по-іншому, якби виражали своє ставлення повністю чесно, акцентують увагу в основному на настороженому, сторожкому (44 %), уникаючому (31 %) ставленні.

Більшість опитуваних медичних працівників (71 %) відмічають, що загальне ставлення до психічно хворих у суспільстві не змінилося б, якби здорові люди почали виказувати своє справжнє ставлення до осіб з психічною патологією. Серед респондентів, що притримуються такої думки, 50 % змінили своє ставлення до психічно хворих у кращу сторону від моменту початку роботи з ними, 35 % не відмічають зміни свого відношення, 8,5 % говорять про погіршення свого ставлення.

Близько 76,7 % медичних працівників вважають, що суспільство ставиться до психічно хворих набагато гірше, ніж вони того заслуговують. Опитувані говорять про те, що навіть якби кожен громадянин широко та відверто показував свої емоції відносно людей з психічною патологією, це б не змінило існуючу у соціумі насторожену та недоброзичливу атмосферу. На думку медичних працівників, багатьом людям набагато легше і простіше як формувати, так і виказувати негативні емоції в адресу психічно хворих, аніж ставитися до них доброзичливо. Цьому сприяють як конформістські тенденції серед населення, так і недостатня просвітницька робота.

Серед більшості опитуваних медичних працівників (78,4 %) побутує думка, що психічні захворювання невиліковні. Також дана група респондентів говорить про те, що на ставлення здорових людей до психічно хворих осіб не впливає той факт, широко вони виказують ставлення своє ставлення чи ні. Серед респондентів, що вважають психічні захворювання у цілому виліковними, 25 % опитуваних говорять про те, що ставлення здорових людей до психічно хворих змінилося, якби вони розкривали своє відношення до них у повній мірі.

Медичні працівники, які говорять про те, що ставлення здорових людей до психічно хворих стало б іншим (37 % опитуваних), якби вони були чесні у вираженні своїх емоцій, вважають існуючі у суспільстві вимоги несправедливими. Їх колеги, що вважають суспільні вимоги до психічно хворих адекватними та об'єктивними, у 78 % випадків виказують думку щодо незалежності ставлення здорових осіб до психічно хворих від того, виказують вони своє справжнє відношення до них чи ні.

Серед опитуваних медичних працівників, що говорять про те, що психічно здорові люди не змінили б своє ставлення до осіб з психічною патологією, навіть якби

завжди виказували своє справжнє ставлення до них, 82 % вважають психічні захворювання такими ж, як і соматичні, 7 % вказують на містичну етіологію, ще 3 % вважають їх частиною еволюційного механізму.

Серед опитуваних, незалежно від ставлення їх до взаємозалежності виказування психічно здоровими людьми свого справжнього ставлення до осіб з психічною патологією та емоційним наповненням цього відношення, говорять про те, що суспільство не має робити відмінностей між здоровими на хворими на психічну патологію громадянами. Хоча прослідковується чітка тенденція між відношенням медичних працівників до питання залежності ставлення здорових людей від того, виказують вони своє справжнє відношення чи ні до психічно хворих осіб та настороженістю і стигматизованістю щодо поведінки цієї когорти пацієнтів. Опитувані, що вважають ставлення здорових незмінним, у 66 % відповідей говорять про те, що психічно хворі є небезпечними і їх необхідно побоюватися. У той же час 52 % їх колег з категорії, що вважають ставлення здорових людей недостатньо реалістичним, тому що вони ховають свої справжні емоції відносно психічно хворих, не бачать жодних причин відноситися до осіб з психічною патологією з більшою настороженістю.

Респонденти, що вважають ставлення здорових людей незалежним від того, виказують вони своє справжнє відношення до психічно хворих чи ні, надають набагато більше значення власному досвіду (63 %), спеціалізованій літературі (24 %) як джерелам отримання інформації про психічно хворих. Їх колеги, які вказують на те, що ставлення здорових громадян до осіб з психічною патологією змінилося б, якби вони виражали свої справжні емоції щодо них, набагато більше значення надають ЗМІ (23 % проти 8 %) та художній літературі (19 % проти 9 %) для отримання інформації про психічно хворих.

Також відмічається тенденція набагато частіше розцінювати зміну побутової поведінки психічно хворих як ознаку загострення хвороби у групі респондентів, що вказують на залежність ставлення здорових осіб до психічно хворих від того, чи виказують вони своє справжнє ставлення у повній мірі (51 % проти 31 %).

Серед медичних працівників, що схильні приховувати своє справжнє ставлення до психічно хворих, 46 % говорять про домінування у суспільстві неприязного та ворожого ставлення до психічно хворих, 38 % вказують на настороженість, ще 21 % респондентів вважає суспільство нейтральним та байдужим по відношенню до психічно хворих. Їх колеги, що стараються не приховувати своїх емоцій щодо психічно хворих, в основному акцентують увагу на настороженому (68 %) та уникаючому (23 %) ставленні. Тобто, незалежно від того, виражають медичні працівники своє справжнє відношення до психічно хворих, чи воліють приховати його, у суспільстві в цілому складається недобррозичлива та негативна атмосфера навколо цієї категорії громадян.

Медичні працівники, що відмічають покращення свого ставлення до психічно хворих від початку роботи з ними, частіше не приховують (31 %) та кажуть відкрито (27 %) про своє ставлення до психічно хворих. Їх колеги, що почали ставитися до осіб з психічною патологією гірше, 47 % схильні ховати своє ставлення до пацієнтів. Тобто, поліпшення особистого ставлення сприяє щирому відношенню до психічно хворих, у той час як негативні емоції воліють приховуватися та маскуватися медичними працівниками.

Цікавим є той факт, що 38 % респондентів, що воліють приховувати свої емоції щодо психічно хворих, вказують на занадто хороше ставлення до цієї категорії громадян у суспільстві, серед їх колег, що завжди виражають своє ставлення до осіб з психічною патологією щиро, такої думки притримується лише 17 % опитуваних.

З респондентів, що воліють приховувати своє справжнє ставлення до психічно

хворих, 40 % говорять про невиліковність цієї категорії захворювань, 30 % вважають патологію курабельною, 25 % респондентів вказують на наявність залишкових проявів після лікування. У той же час 70 % респондентів, що воліють бути щирими у прояві своїх емоцій відносно психічно хворих, впевненні у невиліковності психічної патології, 25 % вважає її курабельною, але резидуальні прояви лишаються у будь-якому випадку, і лише 6 % респондентів виказують думку про виліковність психічної патології.

Респонденти що схильні частіше проявляти своє справжнє відношення (38 %) або завжди відверто говорять про своє ставлення до психічно хворих (44 %) схильні вважати суспільство менш вимогливим до психічно хворих, ніж мало б бути. З їх колег, що воліють приховувати свої емоції, такої думки притримуються лише 18 % опитуваних.

Медичні працівники, що завжди розкривають своє реальне ставлення до психічно хворих, схильні вважати таких людей тягарем для суспільства (67 % респондентів. Серед їх колег, що частіше приховують свої емоції що до психічно хворих, 39 % вказує на те, що цією категорією пацієнтів часто користуються для отримання вигоди чи соціальних привілей.

Близько чверті опитуваних, що не розкривають свої справжні емоції щодо психічно хворих, вважають їх більш соціально небезпечними (31 %) ніж їх колеги, що завжди відкрито виказують своє ставлення (24 %). Остання категорія опитуваних у 40 % випадків говорить про те, що психічно хворі вчиняють суспільно небезпечні дії не частіше за здорових, тому не потрібно їх уникати чи боятися.

Респонденти, що схильні не проявляти своїх справжніх емоцій відносно психічно хворих, у якості джерел отримання інформації про психічну категорію частіше використовують ЗМІ (32 %), рекламу (35%) та інформацію від сторонніх осіб (33 %), у порівнянні з їх колегами, що завжди проявляють своє справжнє ставлення – 19 %, 25 % та 29 % опитуваних відповідно. Ця група опитуваних більше спирається на власний досвід (37 % респондентів), аніж їх колеги (25 % опитуваних).

Проведене дослідження продемонструвало, що більшість медичних працівників не схильні приховувати власне ставлення до психічно хворих, і є чесними перед собою у своїх вербально-поведінкових практиках щодо пацієнтів; втім, майже третина медичних працівників зізналася, що насправді, під час роботи, приховує своє справжнє відношення до психічно хворих.

Більшість респондентів дотримується думки, що українське суспільство у цілому схильне до приховування істинного ставлення до психічно хворих через декларування більш соціально прийнятних поглядів.

Подібні тенденції обумовлюють дисоціацію між вербальними та поведінковими практиками щодо психічно хворих, коли вербалізоване позитивне ставлення до психічно хворих на практиці реалізовується у стигматизуючі хворих впровадження. Цим же механізмом можна пояснити і існуючий дуалізм соціальних практик у одних й тих самих соціальних групах, коли одна й та ж людина впроваджує різні вербально поведінкові практики до психічно хворих у залежності від місця свого перебування – на роботі чи поза нею. У більш глобальному контексті це виливається у дисоціацію соціальних практик, впроваджуваних щодо психічно хворих на державному рівні, коли при декларуванні збереження соціальних прав психічно хворих і боротьби із їх стигматизацією, існуючі законодавчі документи узаконюють обмеження соціальних прав психічно хворих, обумовлюючи їх соціальну дезадаптацію та стигматизацію.

Список використаної літератури

1. Пиронкова О. Ф. Социальное измерение психоического дискурса / О. Ф. Пиронкова // Соціальні технології: актуальні проблеми теорії та практики. – 2012. – № 54. – С. 16–26 ; Pyronkova O. F. Sotsyalnoe yzmerenye psykhoycheskoho dyskursu / O. F. Pyronkova // Sotsialni tekhnolohii: aktualni problemy teorii ta praktyku. – .

2. Семин И. Р. Психиатрическая просвещенность и отношение общества к психически больным./ И. Р. Семин // Руководство по социальной психиатрии. – Москва, 2001. – С. 73 – 93 ; Semin I. R. Psikhiatricheskaya prosveshchennost i otnoshenie obshchestva k psikhicheski bolnym./ I. R. Semin // Rukovodstvo po sotsialnoy psikhiiatrii. – Moskva, 2001. – S. 73 – 93

3. Byrne P. Stigma of mental illness and ways of diminishing it / P. Byrne // Advances in Psychiatry Treatment. – 2000. – Vol. 6. Issue 1. – P. 65–72.

4. Crisp A. H. The tendency to stigmatise / A. H. Crisp // British Journal of Psychiatry. – 2001. – Vol. 178, Issue 3. – P. 197–199.

5. Sartorius N. Stigma: what can psychiatrists do about it? / N. Sartorius // Lancet. – 1998. – Vol. 352, № 9133. – P. 1058–1059.

6. Lawrie S. M. Stigmatisation of psychiatric disorder / S. M. Lawrie // Psychiatric Bulletin. – 1999. – Vol. 23, Issue 3. – P. 129–131.

Стаття надійшла до редакції 30.04.2016

O. Pironkova

THE INSINCERITY OF THE POPULATION IN THE CONTEXT OF SOCIAL RELATIONSHIPS WITH THE MENTALLY ILL

A tendency to socialization of the mentally ill by reducing their stigmatization is traced in the modern society. It is impossible to achieve such things without breaking social thought in the direction of the levelling insulation and discriminatory social practices and alternative without implementation of inclusive technologies, which are a means of levelling the negative consequences of stigmatizing practices. Societal verbal and behavioural rigidity block the change of outdated practices making it impossible to achieve rapid positive changes in this direction.

Not the last role in the conditioning of verbal-behavioural redignity in the society regarding the mentally ill is played by a modus of hiding their own genuine thoughts about the mentally ill in the direction of declaring a more socially acceptable position with the preservation and implementation of the other hidden forms of communication. In this regard, the aim of the study was to explore the scale and characteristics existing in the society of the mode of concealment of true attitudes towards the mentally ill as a factor of hindering positive changes in the society, which are aimed at socialization and levelling the stigmatization of the mentally ill.

The opinion poll and the questionnaire survey were held among the employees of psychiatric institutions of Ukraine. 505 respondents with an average age of 41.6 years took part in it, among whom approximately 20.6% - male, 79.4% - female. By education of the respondents it was determined as follows: with higher education – 21.6% of the respondents, secondary education – 76,5 %, average – 1.9 percent; by qualification level: doctors of 16.9 %, nurses – 76.8 %, orderlies – 6.2 %.

The study showed that most health sphere workers do not tend to hide their own attitude towards the mentally ill, and honest in their verbal and behavioural practices in relation to patients; however, almost one third of the health sphere workers admitted that actually, during work, they hide their true attitude towards the mentally ill. The majority of

respondents are of the opinion that the Ukrainian society as a whole tends to conceal the true attitudes towards the mentally ill behind the declaration of more socially acceptable views.

This trend leads to dissociation between verbal and behavioural practices towards the mentally ill, when verbalized positive attitude towards the mentally ill in practice is implemented in introduction of stigmatizing patients. The same mechanism can explain the existing dualism of social practices in the same social groups; in a more global context, this translates into dissociation of social practices that are implemented against the mentally ill at the state level.

Key words: *social practices, verbal and behavioural practices, the mentally ill, the medical staff, stigma.*

УДК 316.77(075.8)

Б. В. Слющинський

ВПЛИВ КУЛЬТУРИ СУСПІЛЬСТВА НА ІНФОРМАЦІЙНУ КУЛЬТУРУ

У статті розглянута культура суспільства як рівень розвитку суспільства, який характеризується властивими тільки певній епісі матеріальними та духовними цінностями. Кожне суспільство, період і умови його існування, створюють відповідне ідеологічне чи соціально-культурне спрямування свого розвитку, яке формує інформаційну культуру регіону (країни).

Ключові слова: *культура, інформаційна культура, інформаційна сфера, акультурація, декультурація.*

Сучасний стан людської цивілізації справедливо пов'язують із розвитком інформаційного суспільства – суспільства, рівень якого у вирішальній мірі визначається кількістю і якістю накопиченої інформації, її свободою і доступністю. Виникнення інформаційного суспільства тісно пов'язане з усвідомленням фундаментальної ролі інформації у суспільному розвитку, розглядом у широкому соціокультурному контексті таких феноменів, як інформаційні ресурси, нові інформаційні технології, інформатизація тощо.

Формування і становлення інформаційного суспільства вимагає забезпечення адекватності освіти тим динамічним змінам, що відбуваються у суспільстві, зростанню обсягу інформації, стрімкому розвитку нових інформаційних технологій. Особливе значення в інформаційному суспільстві набуває організація інформаційної освіти та підвищення інформаційної культури особистості.

Сьогодні є всі підстави говорити про формування нової інформаційної культури, яка, як відомо є елементом загальної культури людства, її інтегрованим сегментом.

Термін «інформаційна культура» у вітчизняних публікаціях вперше з'явився в 70-х роках ХХ століття; ініціаторами розвитку та популяризації цієї концепції стали працівники бібліотек. Одними з перших робіт, в яких використовувався цей термін, були статті бібліографів К. М. Войханської і Б. А. Смірної: «Бібліотекарі і читачі про інформаційну культуру» («Бібліотека та інформація», 1974 р.) і Е. Л. Шапіро «Про шляхи зменшення невизначеності інформаційних запитів» (журнал «Науково-технічні бібліотеки СРСР», 1975 р.).

Сьогодні інформаційну культуру все частіше трактують як особливий феномен інформаційного суспільства. У залежності від об'єкта розгляду стали виділяти